

D Ó M U R

Héraðsdóms Reykjavíkur þriðjudaginn 10. október 2017 í máli nr. E-1791/2016:

A

(Anna Lilja Sigurðardóttir hdl.)

gegn

B

(Jónas Örn Jónasson hdl.)

I.

Mál þetta sem var höfðað með stefnu birtri 25. maí 2016, var dómtekið 25. september 2017. Stefnandi er A, til heimilis að [...], en stefndi er B, [...].

Stefnandi krefst þess að stefndi verði dæmdur til að greiða henni skuld að fjárhæð 957.845 krónur, ásamt dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. laga nr. 38/2001, um vexti og verðtryggingu, af 497.374 krónum frá [...] 2015 til [...] 2016, en af 957.845 krónum frá þeim tíma til greiðsludags. Þá krefst stefnandi málskostnaðar.

Stefndi krefst aðallega sýknu af öllum kröfum stefnanda, auk greiðslu málskostnaðar, en til vara að stefnukröfur verði stórlega lækkaðar og málskostnaður felldur niður.

II.

Stefndi í máli þessu rekur [...] með starfsstöð í X og Y. Stefnandi var fastráðin í fullt starf á starfsstöð [...] í X í [...] 2015. Fólst starf stefnanda í afgreiðslustörfum, afhendingu og móttöku á [...], og vann stefnandi á vöktum. Í [...] 2015 var stefnandi færð í svonefndan sölutengdan bónushóp hjá stefnda, með auknum starfsskyldum, m.a. varðandi útleigu og skil [...], og með því að annast meðferð [...].

Eftir [...] mánuði í starfi hjá stefnda í X var stefnandi færð á starfsstöð stefnda í Y í lok [...]. Málsaðilum ber ekki saman um hvers vegna stefnandi var færð á starfsstöðina í Y, en stefndi heldur því fram að ástæða þess hafi verið samstarfsörðugleikar stefnanda og annarra starfsmanna.

Þann [...] 2015 var fyrsta vakt stefnanda á starfsstöðinni í Y. Mætti stefnandi þar til vinnu til [...], en á tímabilinu [...] 2015, gat stefnandi ekki mætt sökum veikinda. Stefnandi mætti síðan til vinnu þann [...] en hinn [...] 2015 hóf hún töku sumarleyfis.

Þegar stefnandi kom til baka úr sumarleyfi að morgni hins [...] 2015 á starfsstöð stefnda í Y, var óskað eftir því við hana að hún tæki aftur til starfa á starfsstöð stefnda í X. Var henni falið að mæta á kvöldvakt í X þann sama dag. Varð

stefnandi við þeirri beiðni stefnda og mætti þar til vinnu. Stefnanda leist mjög illa á að vera kvödd til vinnu í X á nýjan leik og hafði sú ákvörðun slæm áhrif á andlega líðan hennar. Staðfest var fyrir dóminum af starfsmönnum stefnda að líðan stefnanda hefði ekki verið góð þegar hún mætti þar til vinnu. Hefði niðurstaðan orðið sú að stefnandi yrði heima vegna veikinda þar til forstjóri stefnda kæmi til baka frá útlöndum.

Hinn [...] 2015 var stefnda kölluð til viðtals á skrifstofu fyrirsvarsmanns stefnda þar sem henni var sagt upp störfum og afhent uppsagnarbréf. Í uppsagnarbréfinu, sem dagsett er sama dag, er ástæða tilgreind brot á starfsskyldum með því að neita að mæta til vinnu og vegna samstarfsörðugleika á starfsstöð B í X. Í uppsagnarbréfinu er fallist á að stefnanda verði greidd laun fyrir [...] 2015 og að vinnuskyldu hennar ljúki þegar í stað. Stefnandi skrifaði ekki undir uppsagnarbréfið.

Stefnandi leitaði í kjölfar uppsagnarinnar til Eflingar-stéttarfélags. Með bréfi félagsins, dags. sama dag, hinn [...] 2015, til stefnda, segir að þar sem stefnandi sé í vinnu í [...] á dagvöktum þurfi hún ekki að hlíta því að fara án fyrirvara á næturvaktir í öðru bæjarfélagi. Segir einnig í bréfinu að fyrirvaralaus uppsögn stefnanda sé óheimil, nema starfsmaður hafi brotið alvarlega af sér í starfi.

Stefnandi bar fyrir dóminum að hún hefði ekki gert ráð fyrir að flutningur hennar á starfsstöðina í Y í [...] 2015, væri tímabundinn. Kvaðst hún hafa reiknað með að þessar breytingar væru til frambúðar. Þá kvaðst hún ekki hafa treyst sér til að gegna starfi sínu áfram á starfsstöð stefnda í X, vegna andlegra veikinda sem hafi hrjáð hana. Hún hafi tilkynnt það yfirmanni í X þegar hún mætti þar til vinnu að kvöldi [...] 2015. Þá hafi hún ekki mætt til vinnu eftir [...] 2015 vegna veikinda. Hún kvaðst hafa verið boðuð á fund með fyrirsvarsmanni stefnda hinn [...] 2015, þar sem henni hafi verið afhent uppsagnarbréf. Stefnandi tók fram að mikið vinnuálag hefði verið á starfsstöðinni í X. Fólkið hafi verið mjög þreytt. Stefnandi kvaðst ekki muna hvernig flutning hennar til Y bar að og henni hafi ekki verið sagt að hún færi tímabundið til Y. Það hafi verið hennar mat að hún færi alveg til Y.

C, framkvæmdastjóri stefnda, lýsti samstarfsörðugleikum stefnanda við annað starfsfólk í X og að um það vandamál hefði verið rætt við stefnanda. Af þeim sökum hafi hún verið flutt tímabundið á starfsstöð stefnda í Y en um leið hafi annar starfsmaður verið færður þaðan á starfsstöðina í X. Kvað hann ástæðu fyrir uppsögninni aðallega vera þá að stefnandi vildi ekki vinna í X. Eftir sumarið hefðu orðið breytingar, sumarstarfsfólk hefði farið og því verið möguleiki fyrir stefnanda að byrja upp á nýtt.

H bað stefnanda um að fara á vaktina í X hinn [...] 2015. Kvað hann stefnanda ekki hafa gert neinar athugasemdir við það. Hann hafi síðar fengið símtal

frá starfsmanni í X þar sem fram kom að illa hafi gengið á vakt stefnanda. Stefnandi hafi daginn eftir vaktina tjáð honum að hún treysti sér ekki til að vinna í X vegna kvíða. Hann hafi þá sagt henni að taka hlé frá störfum þar til C kæmi aftur. Kvað vitnið að stefnandi hefði á þessum tíma aldrei minnst á það að ráðningarkjörum hennar hafi verið breytt.

Einnig gáfu skýrslur fyrir dóminum D og E.

III.

1. Helstu málsástæður og lagarök stefnanda

Stefnandi telur að sú ákvörðun stefnda að færa hana fyrirvaralaust úr dagvinnustarfi sínu í [...] til X hafi stefndi einhliða og með ólögnum hætti gert meiri háttar breytingar á ráðningarkjörum stefnanda. Af þeim sökum hafi stefnanda verið heimilt að neita að inna af hendi frekara vinnuframlag fyrir stefnda.

Stefnandi vísar til þeirrar meginreglu vinnuréttar að hafi vinnuveitandi í hyggju að breyta ráðningarkjörum starfsmanna sinna beri honum að tilkynna starfsmanni slíkar breytingar með sama hætti og sama fyrirvara og ef um uppsögn væri að ræða. Telur stefnandi að einhliða breytingar á starfssviði starfsmanna jafngildi fyrirvaralausri uppsögn.

Stefnandi telur uppsagnarfrest sinn vera einn mánuð og miðast við mánaðamót. Hún hafi því átt rétt á að vinna út [...] og því sé gerð krafa um greiðslu skaðabóta sem ígildi launa í uppsagnarfresti út [...] 2015. Vísar stefnandi til 12. kafla aðalkjarasamnings Eflingar-stéttarfélags og Samtaka atvinnulífsins og 1. gr. laga nr. 19/1979, um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum o.fl.

Stefnandi kveðst hafa litið svo á að hún hafi verið flutt á starfsstöð stefnda í Y til frambúðar og að störfum hennar í X væri því lokið. Aldrei hafi verið rætt við stefnanda að um tímabundna tilfærslu hafi verið að ræða. Hefði stefndi átt að sjá til þess með gerð skriflegs ráðningarsamnings við stefnanda ef aðeins var um tímabundna ráðstöfun að ræða.

Stefnandi miðar útreikning dómkröfunnar við vinnutíma sinn eins og hann var eftir að hún hóf störf í Y. Daglegur vinnutími hennar hafi verið frá kl. 9 til 18 á daginn, auk þess sem hún átti að vinna þrjár helgar í mánuði. Þá átti stefnandi að eiga frí einn virkan dag í viku. Miðað er við að stefnandi hafi átt að vinna 207 klst. á mánuði (23 dagar x 9 klst.). Sá tímafjöldi margfaldast með umsömdu tímakaupi stefnanda skv. síðasta launaseðli hennar eða 1.750 kr.

Stefnandi krefst einnig greiðslu bónuss, þar á meðal fyrir þann tíma sem hún vann í Y. Miðar stefnandi kröfugerð sína við allan starfstíma hennar þ.e. frá [...] 2015 og er þannig gerð krafa um greiðslu 297.654 kr. fyrir hvorn mánuð í uppsagnarfresti. Til frádráttar kröfunni um vangreidd laun koma greidd laun skv.

launaseðli fyrir [...].

Stefnandi hafi fengið launaseðil fyrir [...], en laun samkvæmt honum séu ógreidd. Þá hafi stefnandi takmarkað tjón sitt með því að ráða sig í nýja vinnu í uppsagnarfrestinum. Tekjur frá þriðja aðila hafi numið samtals 383.311 krónum og komi þær til frádráttar kröfunni.

Krafa stefnanda sundurliðast með eftirfarandi hætti:

Skaðabætur – ígildi launa á uppsagnarfresti:

[...] 2015

Mánaðarlaun 207 klst. * 1.750 kr.	kr.	362.250,-
Bónus meðaltal	kr.	<u>297.654,-</u>
Samtals	kr.	659.904,-
<i>Áður greitt skv. [...]</i> launaseðli	kr.	92.488,-
<i>Áður greitt frá 3ja aðila</i>	kr.	<u>70.042,-</u>
Samtals	kr.	497.374,-

[...] 2015

Mánaðarlaun 207 klst. * 1.750 kr.	kr.	362.250,-
Bónus meðaltal	kr.	<u>297.654,-</u>
Samtals	kr.	659.904,-
<i>Áður greitt frá 3ja aðila</i>	kr.	<u>313.269,-</u>
Samtals	kr.	346.635,-
Samtals	kr.	844.009,-

Orlof

Heildarlaun 844.009 kr. * 10,17% kr. 85.836,-

Orlofsuppbót

42.000 kr. / 45 vikur * 30 vikur kr. 28.000,-

Samtals kr. 957.845,-

Stefnandi mótmælir því að hún hafi verið áminnt í starfi sínu hjá stefnda. Engin gögn liggi fyrir sem staðfesti slíkt.

Stefnandi krefst greiðslu orlofs, eða sem nemur 10,17% á skaðabætur sem ígildi launa í uppsagnarfresti. Byggir krafan á 4. kafla aðalkjarasamnings Eflingarstéttarfélags og Samtaka atvinnulífsins og ákvæðum laga nr. 30/1987, um orlof.

Þá krefst stefnandi greiðslu orlofsuppbótar að fjárhæð 42.000 krónur á orlofsárinu sem hófst 1. maí 2015 miðað við fullt starf., sbr. 1.4.2 í aðalkjarasamningi Eflingarstéttarfélags og Samtaka atvinnulífsins. Fullt ársstarf

teljist í þessu sambandi 45 unnar vikur eða meira fyrir utan orlof. Uppbótin greiðist þann 1. júní miðað við starfshlutfall og starfstíma á orlofsárinu, öllum starfsmönnum sem verið hafa samfelld í starfi hjá atvinnurekanda í 12 vikur á síðustu 12 mánuðum m.v. [...] eða eru í starfi fyrstu viku í [...]. Áunna orlofsuppbót skuli gera upp samhliða starfslökum verði þau fyrir gjalddaga uppbótarinnar. Miðað er við að stefnandi hafi unnið 30 vikur á orlofsárinu.

2. Helstu málsástæður og lagarök stefnda

Stefndi tekur fram að ráðningarsamningur við stefnanda hafi verið munnlegur og að hún hafi verið ráðin á starfsstöð stefnda í X, þar sem aðalstarfsemi stefnda fari fram. Stefndi tekur fram að starf stefnanda í Y hafi verið tímabundið og starfsdagarnir þar hafi aðeins verið 16 dagar að teknu tilliti til veikinda og sumarleyfis sem hún tók í [...] 2015. Er því mótmælt að gerðar hafi verið einhliða og með ólögætum hætti meiri háttar breytingar á ráðningarkjörum stefnanda.

Stefndi telur að uppsögn stefnanda hafi verið lögmæt en ekki breyting á ráðningarkjörum. Stefndi hafi hafnað fyrirmælum og vinnuskyldu og fyrirgert rétti til launa í uppsagnarfresti.

Stefndi byggir á því að stefnandi hafi ítrekað fengið munnlegar viðvaranir og áminningar frá yfirmönnum og framkvæmdastjóra stefnda.

Vegna alvarlegra vanefnda á ráðningarsamningi og starfsskyldum hafi stefnanda verið sagt upp störfum án uppsagnarfrests með bréfi, dags. [...] 2015. Ástæða uppsagnarinnar hafi verið sú að stefnandi hafi neitað að mæta á skrifstofu félagsins eins og starfsskyldur hennar kváðu á um. Hún hafi þannig brotið gegn fyrirmælum.

Stefndi telur að ekki hafi verið um neina breytingu á ráðningarkjörum stefnanda að ræða, heldur hafi stefnandi neitað að mæta til vinnu á skrifstofuna í X þar sem hún var ráðin til að starfa. Stefndi hafi með þessu brotið gegn grundvallarstarfsskyldum sínum. Með því hafi hún fyrirgert rétti sínum til uppsagnarfrests eða launa í uppsagnarfresti.

Stefnanda hafi verið gert ljóst að ef hún mætti ekki til vinnu á skrifstofuna yrði henni sagt upp störfum án uppsagnarfrests. Mótmæli af einhverju tagi við uppsögninni hafi fyrst komið frá stefnanda með bréfi stéttarfélagsins en fyrir þann tíma hafi stefnandi ekki gert athugasemd við röksemdir uppsagnarinnar. Þrátt fyrir ítrekaðar áminningar og viðvaranir og brot gegn hlýðniskyldu og grundvallarstarfsskyldum sínum hafi stefnandi ekki bætt ráð sitt og því hafi verið óhjákvæmilegt að segja henni tafarlaust upp án uppsagnarfrests.

Um varakröfu sína tekur stefndi fram að mótmælt sé útreikningum á fjárkröfu stefnanda. Viðmiðun stefnanda um 207 klst. vinnuframlag sé rangt.

Stefnandi hafi fengið greitt fyrir unna tíma og vaktavinnu. Vísar stefndi til launseðla stefnanda. Um sé að ræða árstíðabundna vinnu, þar sem á sumrin sé mikil vinna en lítil á veturna, svo sem launaseðlar stefnanda beri með sér.

Stefndi byggir einnig á því að fullt starf geti aldrei falið í sér bónusgreiðslur, nema sérstaklega hafi verið samið um slíkar fastar greiðslur án vinnuskyldu. Bónusgreiðslur samkvæmt ráðningarsamningi stefnanda og annarra starfsmanna séu einungis greiddar fyrir aukna vinnu, þ.e.a.s. sölutengda vinnu. Því er mótmælt kröfu um bónusgreiðslur, enda geti slíkar greiðslur ekki verið fastur hluti launa auk þess sem bónusgreiðslur séu mjög ársíðabundnar og háðar árangri starfsmanna og félagsins hverju sinni. Þær verði að skoðast með tilliti til heildarfjárhæðar á ársgrundvelli en ekki einangrað yfir besta tímabil ársins í rekstrinum.

IV.

Niðurstaða

Í máli þessu deila aðilar um rétt stefnanda til launa í uppsagnarfresti í kjölfar þess að henni var sagt upp störfum hinn [...] 2015. Krefst stefnandi greiðslu launa fyrir [...] 2015, auk bónusgreiðslna, greiðslu orlofs og orlofsuppbótar.

Stefnandi telur að hún eigi rétt á eins mánaðar uppsagnarfresti sem miðist við mánaðamót, sbr. 12. kafli aðalkjarasamnings Eflingar-stéttarfélags og Samtaka atvinnulífsins og 1. gr. laga nr. 19/1979, um rétt verkafólks til uppsagnarfrests. Telur stefnandi að ráðningarkjörum hennar hafi verið breytt einhliða og verulega þegar stefndi ákvað að hún skyldi mæta til vinnu á starfsstöð stefnda í X hinn [...] 2015, en stefnandi telur að breyting á starfsstöð hennar í [...] 2015 hafi verið til frambúðar og því hafi henni verið heimilt að neita að inna af hendi frekari vinnu fyrir stefnda á starfsstöð hans í X. Telur stefnandi að sú ákvörðun stefnda að krefjast þess að hún hæfi aftur störf á starfsstöð stefnda í X jafngildi fyrirvaralausri uppsögn hennar.

Stefndi telur að uppsögn stefnanda hafi verið lögmæt og að starf hennar á starfsstöð stefnda í Y hafi verið tímabundin. Engar breytingar hafi verið gerðar á ráðningarkjörum hennar. Stefnandi hafi hafnað fyrirmælum um vinnuskyldu og því eigi hún ekki rétt á launum í uppsagnarfresti. Þá telur stefndi að stefnandi hafi ítrekað fengið munnlega áminningu frá yfirmönnum og framkvæmdastjóra stefnda vegna samskiptaörðugleika á starfsstöð stefnda í X. Vegna vanefnda á vinnusamningi hafi stefnanda því verið sagt upp störfum hinn [...] 2015.

Stefnandi var fastráðin á starfsstöð stefnda í X í [...] 2015. Ekki var gerður skriflegur ráðningarsamningur á milli hennar og stefnda. Í lok [...] s.á. var stefnandi færð á starfsstöð stefnda í Y, þar sem hún starfaði í tvo mánuði þar af einn mánuð í sumarleyfi. Þegar stefnandi kom aftur til starfa að loknu sumarleyfi í [...] 2015 fór stefndi fram á að hún mætti aftur til vinnu á starfsstöð hans í X. Er óumdeilt að því

hafi stefnandi hafnað.

Dómurinn telur að virtu öllu framangreindu að ekki verði talið að stefnandi hafi fært sönnur á þá staðhæfingu sína að flutningur hennar frá starfsstöð stefnda í X og í Y í lok [...] 2015, sem fór fram með hennar samþykki, hafi falið í sér breytingu á ráðningarsamningi hennar. Því verður ekki unnt að líta svo á að sú ákvörðun stefnda að krefjast þess að stefnandi mætti til vinnu á starfsstöð stefnda í X hinn [...] 2015, hafi falið í sér meiri háttar breytingu á ráðningarkjörum stefnanda sem borið hafi að tilkynna henni sérstaklega.

Ástæða uppsagnar stefnanda kemur fram í uppsagnarbréfi stefnda til hennar, dags. [...] 2015, en þar segir, m.a. að hún sé sú að stefnandi hafi neitað að mæta til frekari vinnu á starfsstöð stefnda í X. Um það atriði virðist ekki vera ágreiningur í málinu. Slík neitun án réttmætra skýringa fól í sér verulega vanefnd á ráðningarsamningi stefnanda gagnvart stefnda. Er því fallist á með stefnda að með þessu hafi stefnandi fyrirgert rétti sínum til uppsagnarfrests og launa á því tímabili. Verður því að sýkna stefnda af öllum kröfum stefnanda í máli þessu.

Með vísan til 1. mgr. 130. gr. laga nr. 91/1991, um meðferð einkamála, ber stefnanda að greiða stefnda 750.000 krónur í málskostnað.

Ragnheiður Snorradóttir héraðsdómi kveður upp dóm þennan.

DÓMSORD:

Stefndi, B, er sýknaður af öllum kröfum stefnanda, A, í máli þessu.

Stefnanda ber að greiða stefnda 750.000 krónur í málskostnað.

Ragnheiður Snorradóttir (sign.)